

695 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Karoline Katharina Bertha Adam* en 23 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen wij U in Godes heilige bescherming.

Amsterdam, 19 Januari 1948.

WILHELMINA.

695 2

ONTWERP VAN WET

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzò Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Karoline Katharina Bertha Adam* en 23 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Karoline Katharina Bertha Adam*, geboren te *Wenen* (Oostenrijk) 30 Augustus 1886, pensionhoudster, wonende te *Utrecht* provincie *Utrecht*;
- 2°. *Frans Joseph Copic*, geboren te *Ubach over Worms* (Limburg) 1 December 1910, smid, wonende te *Nieuwenhagen*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Martin Gilles Marie Hénuy*, geboren te *Roermond* (Limburg) 13 Mei 1901, beheerder van een electriciteitsmaatschappij, wonende te *Samarinda* (Nederlandsch-Indië);
- 4°. *Adriana Maria Elizabeth van 't Hoff*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) 7 September 1874, weduwe van *Hermann Julius Müller*, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage, provincie *Zuidholland*;
- 5°. *Joannes Kersic*, geboren te *Retje* (Joego-Slavië) 26 Juni 1887, mijnwerker, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 6°. *Erwin Krause*, geboren te *Ubach over Worms* (Limburg) 14 Augustus 1914, bankwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 7°. *Wilhelm Lange*, geboren te *Krefeld* (Duitsland) 28 Juni 1902, koopman, wonende te 's-Gravenhage, provincie *Zuidholland*;
- 8°. *August Emil Pieper*, geboren te *Leeuwarden* (Friesland) 7 Juni 1907, electrotechnicus, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 9°. *Heinrich Bernard Pieper*, geboren te *Osnabrück* (Duitsland) 27 October 1900, manufacturier, wonende te *Boxmeer*, provincie *Noordbrabant*;
- 10°. *Heinrich Rollmann*, geboren te *Ahlen* (Duitsland) 17 Augustus 1900, koopman, wonende te *Baarn*, provincie *Utrecht*;
- 11°. *Manfred Max Rothbarth*, geboren te *Frankfort aan de Main* (Duitsland) 13 Mei 1888, bankdirecteur, wonende te *Naarden*, provincie *Noordholland*;
- 12°. *Ernö Spritzer*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 27 Februari 1919, procuratiehouder, wonende te *Willemstad* (Curaçao);
- 13°. *Francis Johannes Thelosen*, geboren te *Cuyk en Sint Agatha* (Noordbrabant) 16 Maart 1898, landbouwer, wonende te *Mill*, provincie *Noordbrabant*;
- 14°. *Maria Wittmann*, geboren te *Zwettl* (Oostenrijk) 18 October 1903, huishoudster, wonende te *Bloemendaal*, provincie *Noordholland*;

- 15°. *Friedrich Wilhelm Zopp*, geboren te *Ofden, Broichweiden* (Duitsland) 28 December 1898, mijnwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Johannes Hendrikus van der Blom*, geboren te *Hilversum* (Noordholland) 21 December 1906, fabrieksarbeider, wonende te *Doetinchem*, provincie *Gelderland*;
- 2°. *Alexander Sachs*, geboren te *Semarang* (Nederlandsch-Indië) 18 September 1900, kantoorbediende, wonende te *Batavia* (Nederlandsch-Indië);
- 3°. *August Emil Karl Maria Laurenz Schaeffer von Wienwald*, geboren te *Wenen* (Oostenrijk) 21 October 1915, administrateur van een landbouwbedrijf, wonende te *Apeldoorn*, provincie *Gelderland*;
- 4°. *Emanuel Moritz Weismann*, geboren te *Dresden* (Duitsland) 16 Juni 1898, exploitant van een filmverhuur- en productiekantoor, wonende te 's-Gravenhage, provincie *Zuidholland*;
- 5°. *Anton Wenemoser*, geboren te *Heerlen* (Limburg) 6 Februari 1919, stoffeerder, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Johann Kersic*, geboren te *Heerlen* (Limburg) 29 Januari 1912, mijnwerker, wonende te *Schaesberg*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Hubert Jozef Kersic*, geboren te *Heerlen* (Limburg) 14 September 1913, mijnwerker, wonende te *Brunssum*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Elisabeth Kersic*, geboren te *Heerlen* (Limburg) 11 Januari 1921, hulp in de huishouding, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 4°. *Karl Heinrich Kersic*, geboren te *Heerlen* (Limburg) 18 Mei 1922, mijnwerker, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

695 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Karoline Katharina Bertha Adam* en 23 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen:

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 1°, is van Oostenrijkse herkomst. Zij is sedert 1922 in Nederland gevestigd en is voornemens hier te lande te blijven wonen. Zij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Te zamen met een Nederlandse drijft verzoekster een pensioen, uit de opbrengst waarvan zij op voldoende wijze in haar onderhoud kan voorzien. Een wetsontwerp, houdende o.a. haar naturalisatie, was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangehangig.

De in artikel 1, onder 2°, genoemde verzoeker is de zoon van een vader van Oostenrijkse en een moeder van Belgische herkomst. Verzoeker is hier te lande geboren en getogen en heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Als smid bij de mijn „Julia” verdient hij het brood voor zich en zijn echtgenote.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°, is hier te lande geboren uit het huwelijk van een Belgische vader en een Nederlandse moeder. Hij is steeds op Nederlands grondgebied woonachtig geweest, bezocht Nederlandse scholen en gevoelt zich Nederlander. Als beheerder van een electriciteitsmaatschappij te Samarinda op Borneo voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin. Een wetsontwerp, houdende o.a. de naturalisatie van verzoeker, was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ahangig.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 4°, Nederlandse van geboorte, heeft de Nederlandse nationaliteit verloren door huwelijk met een vreemdeling. Zij woonde van 1900 tot 1925 te Londen en keerde na het overlijden van haar echtgenoot naar haar vaderland terug. Verzoekster is zich Nederlandse blijven gevoelen en stelt prijs op het terugverkrijgen van haar vroegere nationaliteit. Uit eigen middelen voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 5°, is afkomstig uit de vroegere Oostenrijkse, thans tot Joego-Slavië behorende, gemeente Retje. Hij kwam in 1910 naar Nederland en woont thans 37 jaren onafgebroken hier te lande. Verzoeker is ingeburgerd. Uit zijn huwelijk met een van huis uit Nederlandse vrouw zijn zes kinderen geboren. Vijf van hen zijn met Nederlanders gehuwd. Requestrant is werkzaam bij de Staatsmijnen. Een wetsontwerp, houdende o.a. zijn naturalisatie, was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ahangig.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 6°, is te Ubach over Worms in Zuid-Limburg geboren. Hij heeft nimmer buiten Nederland gewoond, is met een Nederlandse vrouw gehuwd en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Requestrant is bankwerker bij de mijn „Julia” en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn echtgenote voorzien.

De in artikel 1, onder 7°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is geboren te Krefeld en kwam in 1930 naar Nederland. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Hij gevoelt zich Nederlander. Hij is directeur van een im- en exportmaatschappij en heeft als zodanig voldoende middelen van bestaan.

De in artikel 1, onder 8°, genoemde verzoeker is te Leeuwarden geboren uit Duitse ouders. Hij heeft nimmer in het buitenland gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en opleiding en gevoelt zich dan ook Nederlander. Hij nam tijdens de oorlogsjaren aan het verzet deel en behoorde tot de Binnenlandse Strijdkrachten. Verzoeker is werkzaam op een electrotechnische fabriek en kan op voldoende wijze in zijn onderhoud voorzien.

De in artikel 1, onder 9°, genoemde verzoeker is een broeder van de vorige requestrant. Geboren te Osnabrück, kwam hij op 10-jarige leeftijd herwaarts en woont thans 37 jaren onafgebroken hier te lande. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. Verzoeker gevoelt zich Nederlander. Als manufacturier heeft hij een bestaan voor zich en de zijnen.

De in artikel 1, onder 10°, genoemde verzoeker is geboren te Ahlën (Duitsland). In 1933 kwam hij met zijn gezin naar Nederland en vestigde zich te Baarn. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Hij gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Zijn zoon krijgt een Nederlandse opvoeding. Verzoeker is directeur van een metaalwarenfabriek en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 11°, genoemde verzoeker is geboren te Frankfurt aan de Main (Duitsland). In September 1933 kwam hij met zijn echtgenote en de beide toen nog minderjarige kinderen herwaarts. Het gezin woonde hier te lande onafgebroken tot 1943, toen het noodzaak was naar elders de wijk te nemen. Requestrant en zijn echtgenote vonden in België een schuilplaats, terwijl de zoons, die naar Engeland konden ontkomen, zich aldaar bij de Nederlandse strijdkrachten hebben gevoegd. Beiden zijn inmiddels hier te lande genaturaliseerd. Na de bevrijding is verzoeker naar Nederland teruggekeerd. Hij gevoelt zich hier thuis en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als bankier heeft hij genoegzame middelen van bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 12°, bezit de Poolse nationaliteit. Geboren te Boedapest, ging hij in 1929, op tienjarige leeftijd naar Curaçao. In 1931 werd hij ter voltooiing van zijn opleiding naar Europa gezonden. Na eerst een jaar in Berlijn verbleven te hebben, bezocht hij te Arnhem een Hogere Burgerschool en keerde vervolgens naar Curaçao terug. Hij heeft aldaar sedertdien zijn hoofdverblijf gehad. Verzoeker is met een Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich tot het Nederlandse staatsburgerschap aangetrokken. Hij is als procuratiehouder werkzaam in het opticiensbedrijf van zijn vader en heeft genoegzame middelen van bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 13°. Nederlander van geboorte, heeft de hoedanigheid van Nederlander verloren door naturalisatie tot Amerikaans staatsburger in 1925. Geboren in de Brabantse gemeente Cuyk en Sint Agatha, vertrok hij in 1921 naar de Verenigde Staten, waar hij woonde tot 1929. In laatstgenoemd jaar

keerde hij naar zijn vaderland terug en is sedertdien hier te lande woonachtig. Hij stelt prijs op het terugverkrijgen van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Tijdens de oorlogsjaren was zijn woning een toevluchtsoord voor uit Duitsland ontvluchte krijgsgevangenen en gedeporteerden. Als landbouwer heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 14°, is van Oostenrijkse herkomst. In 1930 kwam zij naar Nederland waar zij sedertdien onafgebroken heeft gewoond. Zij wenst hier te lande te blijven. Als huishoudster voorziet zij in haar onderhoud. Een wetsontwerp, houdende o.a. de naturalisatie van verzoekster, was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ahangig.

De in artikel 1, onder 15°, genoemde verzoeker is te Ofden in Duitsland geboren. Hij kwam in 1925 herwaarts en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Hij gevoelt zich Nederlander. Als mijnwerker voorziet hij in zijn onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°, is Nederlander van geboorte. Hij trad in 1930 zonder Koninklijk verlof in dienst van het Franse Vreemdelingenlegioen en verloor dientengevolge zijn Nederlanderschap. Na afloop van zijn dienstverband keerde verzoeker naar Nederland terug. Na aanvankelijk enige jaren op Nederlandse schepen te hebben gevaren, meldde hij zich in 1939 bij zijn troepenonderdeel, waarbij hij in 1925 als dienstplichtige had gediend en nam deel aan de krijgsvaardigheden in de Meidagen van 1940. Tijdens de oorlogsjaren heeft hij, nadat hem was aangezegd het kustgebied te verlaten, voor een Duitse rederij op de binnenwateren gevaren; sinds April 1945 is hij wederom duurzaam hier te lande gevestigd. Als sjouwerman bij een ijzerfabriek te Doetinchem heeft hij een broodwinning.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 2°, is Nederlands onderdaan. Hij is te Semarang geboren en heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij genoot Nederlands onderwijs, is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandse vrouw en gevoelt zich Nederlander. Hij was in Nederlandsch-Indië onder de wapenen van Augustus 1940 tot Maart 1942 en verbleef nadien tot aan de bevrijding van Indië in krijgsgevangenschap. Requestrant voorziet als employé bij een verzekeringmaatschappij in het onderhoud van zich en zijn gezin. Een wetsontwerp, houdende o.a. zijn naturalisatie, was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ahangig.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°, is van Oostenrijkse herkomst. Hij is te Wenen geboren en verblijft sedert September 1938 hier te lande. Hij gevoelt zich Nederlander. Tijdens de oorlogsjaren nam hij actief aan het verzet deel en was lid van de Binnenlandse Strijdkrachten. Verzoeker is administrateur van een in de nabijheid van Apeldoorn gelegen landbouwbedrijf en kan op voldoende wijze in zijn onderhoud voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 4°, is te Dresden geboren. Hij kwam in 1911, op 13-jarige leeftijd, herwaarts, en woont thans ruim 36 jaren onafgebroken hier te lande. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Dienstplicht vervulde hij in het Nederlandse leger. Verzoeker kan als exploitant van een filmverhuur- en productiekantoor op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 2, onder 5°, genoemde verzoeker is hier te lande geboren en getogen. Zijn vader was van Hongaarse, zijn moeder van Duitse herkomst. Requestrant heeft zijn gehele leven in zijn geboorteplaats Heerlen gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Dienstplicht vervulde hij in het Nederlandse leger van December 1939 tot Augustus 1940. Als stoffeerder heeft hij een broodwinning.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bezeezen diensten voor naturalisatie kosteloos onderscheidenlijk tot verminderd bedrag in aanmerking mogen worden gebracht.

De in artikel 1, onder 5°, genoemde verzoeker heeft vóór het intreden der meerderjarigheid van zijn kinderen Johann, Hubert Jozef, Elisabeth en Karl Heinrich het verzoek om naturalisatie ingediend. Het is billijk voornoemde kinderen bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlogsjaren gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Met uitzondering van de in artikel 3, onder 1°, genoemde verzoeker, geldt, dat de voorgedragen, hetzij, omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voor gestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Johann Kersic moet, om de Joego-Slavische nationaliteit te verliezen, na de totstandkoming van de naturalisatie als Nederlander een verklaring afleggen, dat hij afstand doet van het Joegoslavische staatsburgerschap. Hij heeft zich daartoe bereid verklaard.

De Minister van Justitie,

J. H. VAN MAARSEVEEN.